

Уставни суд Србије
Булевар краља Александра 15
135501 Београд

**Иницијатива за покретање поступка оцене уставности и законитости дела
члана 149. става 3. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр.
124/2012, 14/2015 и 68/2015)**

Подносиоци иницијативе:

Пословно удружење „Понуђачи Србије“ у поступцима јавних набавки
Ул. 27. марта, број 19.
34000 Крагујевац

Топлички центар за демократију и људска права
Кнез Михаилова 36/2
18400 Прокупље

Унија послодаваца Србије
Стевана Марковића 8
11080 Земун

На основу члана 168. став 2. Устава Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 98/06), члана 29. став 1. тачка 2. и члана 50. став 1. Закона о Уставном суду (Службени гласник РС, бр. 109/07, 99/2011, 18/2013 – одлука УС и 40/2015 – др. закон), подносимо Иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости члана 149. става 3. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015), јер је наведена одредба у супротности са чланом 36. ставом 2. Устава Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 98/06).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

Чланом 149. ставом 3. Закона о јавним набавкама прописано је следеће: „Захтев за заштиту права којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда, а у поступку јавне набавке мале вредности и квалификационом поступку ако је примљен од стране наручиоца три дана пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.“

Члан 63. став 2. Закона о јавним набавкама прописује: „Заинтересовано лице може, у писаном облику тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, при чему може да укаже наручиоцу и на евентуално уочене недостатке и неправилности у конкурсној документацији, најкасније пет дана пре истека рока за подношење понуде. „

Члан 36. став 2. Устава Републике Србије прописује: „Свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу.“

Чланом 149. ставом 3. Закона о јавним набавкама, понуђачи су условљени да, пре него што поднесу захтев за заштиту права на садржину конкурсне документације, наручиоцу укажу на евентуалне недостатке и неправилности у конкурсној документацији. Заинтересовано лице само ако је претходно указало на неправилности и недостатке и ако наручилац није отклонио те неправилности и недостатке може поднети захтев за заштиту права.

Рокови и начин подношења Захтева за заштиту права, односно благовременост доставе истог наручиоцу, условљени су обавезом заинтересованог лица, која је у члану 63. Став 2 прописана као могућност коју заинтересовано лице може искористити „најкасније пет дана пре истека рока за подношење понуде“, уз обавезу наручиоца „да у року од три дана од дана пријема захтева одговор објави на порталу јавних набавки и на својој интернет страници.“ Заштита права је онемогућена у поступцима јавних набавки мале вредности, а тиме и превентивна заштита јавног интереса, јер по одредби члана 149. став 3. Захтев за заштиту права „сматра се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда, а у поступку јавне набавке мале вредности и квалификационом поступку ако је примљен од стране наручиоца три дана пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.“

Устав Републике Србије, нити било који законски пропис не познају институт преджалбе, те наведена одредба онемогућава заштиту права заинтересованим лицима која би да заштите свој и јавни интерес. Наметањем услова „и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио“, тако да од истог зависи благовременост захтева за заштиту права, представља **индиректно оспоравање активне легитимације** сваком заинтересованом лицу које је из било којих разлога пропустило да претходно укаже наручиоцу на евентуалне значајне недостатке и неправилности. Наручиоци су пред великим коруптивним изазовом, у позицији су да потпуно елиминишу конкуренцију, без шансе да их било ко спречи у томе. Дакле, наведеном одредбом Закона о јавним набавкама ограничено је право на оспоравање врсте поступка, садржине позива за подношење понуда или садржина конкурсне документације, а тиме и подношење основаног захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Пример практичне примене наведене одредбе:

У поступцима јавних набавки мале вредности у 2014. години, пре почетка примене измена и допуна Закона, у којима је процењена вредност била до 3.000.000,00 РСД, по јавно доступним подацима објављеним на сајту Управе за јавне набавке, закључено је 37.802 уговора. Изменама и допунама Закона о јавним набавкама повећана је гранична вредност за јавне набавке мале вредности (процењена вредност не већа од 5.000.000,00 РСД и процењена вредност не већа од 10.000.000,00 РСД за јавне набавке у области водoprивреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга). Из наведеног може се закључити да ће се вишеструко повећати и број закључених уговора у поступцима јавних набавки мале вредности.

Већина наручилаца у поступцима јавних набавки мале вредности одређује рок за подношење понуда 8 дана од дана објављивања позива за подношење понуда, по члану 99. Закона о јавним набавкама. Пракса је да позиве и конкурсне документације објављују у петак у поподневним часовима (често после истека радног времена).

Уколико наручилац позив у поступку јавне набавке мале вредности објави у понедељак са роком достављања понуда 8 (осам) дана од дана објаве, а заинтересована лица виде позив за подношење понуда и конкурсну документацију у среду (други дан од објаве) и тог дана се упознају са њиховом садржином, наручиоцу у четвртак пошаљу захтев за разјашњење и отклањање неправилности, наручилац је у обавези да објави одговор на порталу и на својој интернет страници у року од три дана од дана пријема - трећи дан пада у недељу, па је сходно одредбама члана 91. став 2. Закона о општем управном поступку први следећи радни дан (понедељак) рок да наручилац објави одговор. Дан објављивања одговора је седми дан од дана објаве позива, па је самим тим заинтересованом лицу истекао рок за подношење благовременог захтева за заштиту права (три дана пре истека рока за подношење понуда). Како је дан истека рока за подношење понуда уторак, уколико заинтересовано лице није задовољно одговором, није у могућности да поднесе благовремен захтев за заштиту права (морао је стићи наручиоцу најкасније у суботу), те му је самим тим потпуно условљено и онемогућено Уставом и Законом загарантовано право на подношење жалбе и заштита својих права у поступцима јавних набавки.

Дакле, у поступцима јавних набавки мале вредности (чија је процењена вредност није већа од 5.000.000,00 динара) заштита права је потпуно онемогућена, ако се узме у обзир чињеница да је **чланом 149. ставом 3. Закона о јавним набавкама прописано да се захтев за заштиту права, којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, сматра благовременим ако је примљен од стране наручиоца у поступку јавне набавке мале вредности и квалификационом поступку три дана пре истека рока за подношење понуда**“. Чланом 63. ставом 2. ЗЈН прописао је да „Заинтересовано лице може, у писаном облику тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, при чему може да укаже наручиоцу и на евентуално уочене недостатке и неправилности у конкурсној документацији, **најкасније пет дана пре истека рока за подношење понуде**.“, док је сходно члану 63. ставом 3. ЗЈН „наручилац дужан да у **року од три дана од дана пријема захтева**, одговор објави на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници“, те ако понуђачи пре него што поднесу захтев за заштиту права, морају да указују наручиоцима на уочене недостатке и неправилности, неће имати времена

да заштите своја права кроз подношење захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Не постоји ниједан правни основ за увођење законске обавезе по којој је лице чија су права угрожена, дужно да претходно упозори лице (обучава лице) која му та иста права угрожава. Овакве законске одредбе које се са једним од основних уставних начела Републике Србије, начелом владавине права. Владавина права је основна претпоставка Устава и почива на неотуђивим људским правима. Законом о јавним набавкама понуђачима је право на жалбу условљено и тим условљавањем потпуно ограничено, те у овом случају владавине права нема. Имајући напред наведено у виду, Члан 149. став 3. Закона о јавним набавкама је у супротности са чланом 36. Ставом 2. Устава РС којим је прописано да свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу. Како позитивно право Републике Србије не познаје било какав институт преджалбе, нити предтужбе, лице које сматра да су му права угрожена има право на подношење жалбе (у овом случају захтева за заштиту права) одмах, по сили закона и Уставне одредбе, тачније члана 36. става 2. Устава Републике Србије.

Закон о јавним набавкама се у делу заштите права ослања на одредбе Закона о општем управном поступку. Закон о општем управном поступку не познаје институт предзахтева, већ искључиво захтева, па су и у овом делу одредбе Закона о јавним набавкама у колизији.

Узевши у обзир наведено, подносилац иницијативе сматра да је део одредбе члана 149. став 3. Закона о јавним набавкама у ком је прописано да се захтев за заштиту права којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације сматра благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда, уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио, ограничавајући и условљавајући и у супротности са уставом загарантованим правом на подношење жалбе. Како према члану 194. став 3. Устава Републике Србије, сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни са Уставом, а оспорени део члана Закона о јавним набавкама није у сагласности са Уставом подносимо иницијативу за покретање поступка оцене уставности и законитости наведеног дела члана Закона о јавним набавкама.

ПРЕДЛОЗИ

На основу свега изнетог подносиоци иницијативе предлаже Уставном суду да:

- Уставни суд прихвати ову иницијативу и донесе Решење којим се покреће поступак за оцену уставности и законитости дела члана 149. става 3 Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015);

Пословно удружење понуђача Србије у поступцима јавних набавки

Ул. 27. марта, број 19.
34000 Крагујевац, Србија
Тел: 034 610 00 86,
Е-маил://ponudjacsrbije@gmail.com
http://www.ponudjacsrbije.rs

ПИБ: 106897861
Матични број: 28031009
Текући рачун: 325-9500700025944-60

- Уставни суд обустави примену дела члана 149. става 3. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015) који се односи на условљавање подносилаца захтева да у складу са чланом 63. став 2. овог закона указују наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности до доношења коначне одлуке по овој иницијативи;
- Уставни суд донесе одлуку којом се део члана 149. став 3. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015) проглашава неуставним и ставља ван правне снаге.

Дана: 24.11.2015. године
У Крагујевцу

За подносиоце иницијативе

Јасмина Марковић
Председник Удружења
„Понуђачи Србије“

Драган Добрашиновић
Председник УО Топличког центра
За демократију и људска права

Небојша Атанацковић
Председник Уније послодаваца Србије